

ГЛОБАЛЬНИЙ ВИМІР ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНИ З КНР

Іринчина І., к.е.н., доцент, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Міжнародна торгівля на етапі розгортання індустріальної революції 4.0 стане поєднанням інновацій та комунікацій, які при оптимальній взаємодії максимізують комерційну, фінансову, науково-технічну, професійну, інтеграційну тощо вигоду. У новому вимірі проблемою залишиться не інноваційний розвиток, першочерговою проблемою залишиться відсутність комунікаційного розвитку, який надзвичайно важко дається в умовах економічної, торговельної, фінансової, інформаційної, політичної тощо нерівності світу. І тому при вирішенні проблеми переорієнтації українського експорту із підтримуючого у розвиваючий слід об'єднати зусилля засобом ефективних комунікацій із країнами, досвід реформування місця у світовому господарстві яких, заслуговує на ретельну увагу. Розглянемо варіант посилення якісних і кількісних характеристик торговельно-економічної взаємодії України із КНР.

Україна потребує втілення новітньої моделі експортного розвитку, яка б сприяла росту та реформуванню національного господарства у відповідності до інноваційних змін глобального господарства. Сьогодні світова економіка переходить на новий технічний рівень, де найпотужнішим товаром стають технічні рішення та інформація, що знаходяться у стані постійної зміни та вдосконалення. Технічний стрибок дозволить розвиненим країнам стати ще більш ефективними за рахунок нових способів виробництва, а Україну зробить ще менш конкурентоспроможною внаслідок стагнації процесу ефективних ринкових перетворень. Проте, Україна має можливість і підстави ефективно використати своє повноцінне перебування у всесвітньому інформаційному економічному просторі, використовуючи новітні можливості кооперування інтересів, в т. ч. із КНР, яка демонструє ефективну вірогідність поєднання у національному господарстві усіх способів виробництва від роботи домогосподарств до виготовлення високотехнологічних продуктів, облаштовуючи технологічний цикл виключно робототехнікою при суто контролюючій роботі людини (приклад працевлаштування робочої сили різного рівня професійної кваліфікації) [2]. Окрім того, визначальним є демонстрація КНР ефективної регуляторної ролі держави при впорядкуванні експортних потоків, досвід якої доводить, що ні протекціонізм, ні лібералізація не є ні абсолютним злом, ні абсолютним благом. Отже, в умовах України, вважаємо, саме такий підхід – виваженої інтеграції у світове господарство шляхом поступової переорієнтації із ресурсного експорту (підтримуючого) до інноваційного (розвиваючого) при раціональній підтримці бізнесу державою, дозволить долучитись до новітніх перетворень 4.0 і стати витребуваним прибутковим експортером у майбутньому.

Ціни на світових ресурсних ринках, де за попередні 26 років незалежності заснувалась Україна, невпинно знижуються. Й, не внаслідок біржових коливань, а в наслідок того, що ресурси вдосконалити неможливо, можливо інтенсифікувати хімічну галузь у пошуку ресурсозамінників, слід інтенсифікувати кооперацію – наукову, технічну, фінансову, виробничу тощо. Літакобудівництво, автомобілебудівництво, сьогодні, вдосконалюється у напрямку вдосконалення програмного забезпечення машин. Метал, нафта та інші ресурси невпинно знижуються у ціні – їх вдосконалити неможливо – науково-практичні кадри у пошуку ресурсозамінників, альтернативних джерел енергії, а, головне, - вдосконалення готової продукції засобом вдосконалення технічних рішень, інформаційного забезпечення продукту. Світове виробництво модифікується – роботи, офісна та побутова техніка, що самостійно налаштовується і поєднується між собою; відбуваються революційні зміни у транспорті, модифікація логістичної системи. В цей час ВВП України, яка спеціалізується у міжнародному торговельному просторі переважно як сировинний експортер й знаходиться у залежності від прибутків зовнішньоторговельної діяльності національних експортерів. Купівельноспроможні ринки налаштовані на диверсифікацію інновацій та масового виробництва високотехнологічних товарів. Отже, вивчаємо тренди інноваційного розвитку та оптимізуємо комунікацію із країнами партнерами. Навіть у разі, якщо по факту країна конкурент на світових ринках для України – економічна доцільність вимагає зробити її партнером, скооперуватись на противагу швидким глобальним перетворенням. Тому, першочерговим завданням є адаптивність – бути гнучкими й не конкурувати, а співпрацювати, доповнюючи один одного. Так, Китай, який є лідером за багатьма макроекономічними показниками у світі і найбільшим світовим виробником й експортером сталі, проте на відміну від України, по-перше, застосовує продуктивні технології виробництва, по-друге, оптимізує процес перенесення виробничих потужностей у країни Африки, переналаштовує виробничі потужності на випуск високотехнологічних товарів, тобто активізує виробництво готової продукції, з високим рівнем доданої вартості. Так, КНР є лідером в автомобілебудуванні, виробництві текстилю, електроенергії, є третім із виробництва транспортних засобів і найбільшим їх покупцем, має найбільший у світі ринок для персональних комп'ютерів, другий (після США) у сфері споживання і т. д. [4].

Виокремимо за результатами проведеного аналізу наукових праць [1-5] напрямки економічного розвитку Китаю, які заслуговують на увагу й втілення при модернізації зовнішньоторговельної політики України при її адаптації до глобальної економічної системи:

1. Китай у своєму економічному піднесенні реалізував сценарій переходу від відносно закритої системи до багатовекторного співробітництва, але залишив у процесі реформування контроль держави над важливими сферами економіки [5].
2. КНР впроваджує нову модель державного економічного розвитку «економіку знань».
3. Однією з найважливіших складових частин регіональної політики в Китаї слід вважати створення вільних економічних зон, які багато в чому, якщо не в першу чергу, сприяли підйому Східної економічної зони, а в кінцевому рахунку – всієї китайської економіки.

4. Кластерний підхід є ефективною складовою «економічного дива» КНР.
5. Запроваджено мотивуючий інвестиційний клімат для фундації виробництва на національному ринку провідних ТНК та промислового виробництва світових брендів.
6. В основі комунікативних технологій – дипломатія. В основі дипломатії – запобігання та уникнення міжнародних конфліктів – «із найлютішого ворога дипломатія спроможна зробити ефективного партнера, якщо не друга» (приклад із Японією).
7. Використання для прискорення економічної та соціальної модернізації інноваційних чинників.
8. Експлуатація історичного минулого для оптимізації комунікацій у майбутньому – відновлення «Шовкового шляху».
9. Плановий підхід – поступової реалізації цілей у процесі досягнення провідних позицій країни в світовому господарстві.

Основною рисою, яка є фундаментальною при будь яких трансформаціях та реформах, що у першу чергу слід перейняти національним експортерам та державним структурам є – гнучкість. В умовах непередбачуваності і нестримного руху змін у глобальному торговельно-економічному середовищі – перейняття досвіду КНР по переналагодженню виробничих потреб у напрямку трендів розвитку тієї чи іншої галузі й ефективне кооперування зусиль з іншими країнами, створюючи оптимальні умови для базування виробництва провідних ТНК світу є основою успіху при запровадженні нової моделі розвиваючого, а не підтримуючого експорту в Україні. Отже, як Китай, так і Україна зацікавлені у реформі сучасної світової торговельно-економічної архітектури з урахуванням економічного, наукового, професійного потенціалу країн, що розвиваються. З огляду на економічну ситуацію в Україні та необхідність перегляду основ позиціонування її у світовому торговельно-економічному просторі, є передумови для оптимізації співпраці із КНР й запровадженню ефективного досвіду Піднебесної щодо поліпшення рейтингових позицій у світовій економічній системі. Співпраця та кооперування торговельно-виробничих потужностей України з КНР дозволить прийняти виклики глобалізованого світу Україні, й використати їх для підвищення експортної продуктивності у міжнародних торговельних відносинах на майбутнє.

Література

1. Китай – мировая фабрика/документальный фильм /2015 [Електронний ресурс] режим доступу <http://www.doclimit.com/obshchestvo/kitay-mirovaya-fabrika>.
2. Перспективи світового лідерства економіки Китаю [Електронний ресурс]. режим доступу http://www.ufin.com.ua/analit_mat/drn/111.htm.
3. China as a Global Player[Electronic resource]. режим доступу <http://www.weforum.org/news/china-global-player?news=page>
4. Козловский Е. А. Бразилия, Россия, Индия, Китай, ЮАР: стратегия недропользования / Е. А. Козловский, Е. А. Комаров, Р. Н. Макрушин // Национальный комитет по исследованию БРИКС. – 2013. – 430 с.

5. Івашук І. Філософія економічного розвитку Китаю як члена БРІКС в умовах зміни світового економічного порядку / І. Івашук, О. Івашук, В. Захарчук // Економіка. □ 4 (130) липень-серпень 2014. □ С.12□18.